

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

فایل نوشتاری دوره مقدماتی احکام امر به معروف و نهی از منکر

" احکام فراموش شده " استاد علی تقوی

جلسه هفدهم: نکات ۲۶ الی ۲۸

نکته ۲۶: شخص خاص برای منکر خاص، وظیفه خاص دارد

نکته ۲۷: استعلاى ظاهرى همزمان با تواضع درونى

نکته ۲۸: امر و نهی چه زمانى حرام مى شود؟

بحث منکراتِ خاص و وظایفِ خاصی که ما در برابر این منکرات داریم

امر به معروف و نهی از منکر شرایط و جوبی داشت

*مفسده رو باید در نظر می گرفتیم و اهم و مهم می کردیم

*احتمال تاثیر رو باید در نظر می گرفتیم

*بحث عسر و هرج رو هم باید در نظر می گرفتیم هر چند که جزو شرایط و جوب نبود

در یک سری از منکرات هست که مراجع عظام تقلید می فرمایند که:

اینجا دیگه نباید شما اصلا ملاحظه تاثیر رو بکنید!

اصلا نباید به مفسده فکر بکنید!

اصلا نباید به عسر و هرج داشتنش توجه کنید!

و باید بروید و نهی کنید

اون ها چه منکراتی هستن؟

زمانی که اندراس حکم داره پیش میاد

و یک حکمی از احکام اسلام داره مندرس میشه و داره از بین میره!

قبح شکنی یک گناه خاصی داره در جامعه شکل می گیره!

منکر عادی و معمولی نیست، یک منکر خاص هست!

یک گناه خیلی زشتی هست که شارع مقدس به هیچ عنوان راضی به انجامش نیست!

اگر منکر خاص باشد و شما هم شخص خاص باشید، در اینجا وظیفه ی خاص دارید

شخص خاص یعنی چه کسی؟

یعنی کسی که اطرافیان، سکوتش رو امضای رضایت دین تلقی میکنند

وقتی یک کسی مثلا روحانی هست و لباس پیامبر رو به تن داره یا یک خانمی با چادر هست و به

هر حال آقا یا خانمی هست که دیگران او رو به عنوان یک آدم متدین و متشرع می شناسند،

الآن این آدم شخصِ خاص هست

یعنی اگر در جلسه ای که داره غیبت میشه یا تهمت میزنن، سکوت بکنه و تذکر نده

و اون منکر، منکرِ خاص باشه و تذکر نده

اون هایی که اونجا حضور دارن میگن خب حتما این کار ما عیب نداشته!

اگر عیب داشت حتما این حاج آقا یا حاج خانم به ما می گفت!

شخصِ خاص کسی هست که سکوتش امضای رضایتِ دین تلقی بشه

یعنی مردم بگن که حتما این کار ما از نظر دین اشکال نداره! اگه اشکال داشت این می گفت!

یا حداقل یه اخمی می کرد، یه نج نچی می کرد!

اگر شما شخصِ خاص باشید، که اتفاقا در خیلی از جاها شما شخصِ خاص هستید و دیگران شما رو

به عنوان فرد مومن می شناسند

وقتی منکرِ خاص می بینید، منکری که شارع مقدس به هیچ وجه راضی به انجام آن نیست و گناه

خیلی زشتی هست و اصلا یک گناه عادی نیست

شما اونجا وظیفه ی خاص دارید

یعنی باید حتما برید و نهی از منکر کنید

حتی اگر یقین دارید که هیچ تاثیری نداره!

حتی اگر مفسده و ضرر و خطرش بسیار زیاده!

حتی اگر عسر و حرج زیادی داره!

مثلا از این سر شهر باید برید اون سر شهر یا هزینه بدید و...

دیگه نباید ملاحظه این ها رو کرد چون داره اندراس حکم اتفاق می افته

و شما هم شخص خاص هستید

مثالش اباعبدالله الحسین علیه السلام است که شخص خاص هست، امام المسلمین، نمی تونست

سکوت کنه، غضب خلافت منکر خاص هست

عسر و حرج هم داره، سختی هم داره

اصلا اینجا احتمال تاثیر ملاحظه نمیشه

مفسده و ضرر و خطر به جان باید خریده بشه

چرا؟

فقط برای اینکه ابراز مخالفت با این بشه

حتی اگه تاثیر هم نداشته باشه که البته داره و کربلا هم احتمال تاثیر داشت

مثال دیگرش جناب اباذر غفاری هست، جناب میثم تمار است و بسیاری از خواص و نخبگانی که این

ها بین مردم به عنوان شخص خاص شناخته می شدند و بسیاری از سختی ها را هم تحمل و امر به

معروف و نهی از منکرشان را انجام دادند

یا مثلاً شهید علی خلیلی، شهید امر به معروف و نهی از منکر

ایشون طلبه بودن داشتن با دوستانشون به سمت منزل می رفتن، میبینن دختر خانم هایی رو دارن میدزدن و به زور سوار ماشین می کنن و اونا هم دارن داد میزنن و کمک می خوان، ایشون اینجا شخص خاص هست و اگر سکوت بکنه رفیقاش میگن که اگر کارشون عیبی داشت این میرفت جلو!

شخص خاص، منکر خاص، وظیفه ی خاص داره

میره جلو تذکر لسانی میده و اون ها هم بر خورد قهری با او انجام میدن

نکته بعدی این هست که خوب است

برای افزایش تاثیر امر به معروف و نهی از منکر در مخاطب

ما در ظاهر با استعلا امر و نهی کنیم، یعنی از بالا به پایین و با علو و از موضع قدرت،

آمرانه و ناهیانه، امر و نهی کنیم

اما در قلب خودمون تواضع داشته باشیم

یعنی خودمون رو برتر از گناهکار نپنداریم

فرد مقابل "این کارش" اشتباه هست چه بسا همین آدم هزار تا حُسن داشته باشه که من ندارم؛

ولی "این کارش" غلطه!

پس در قلبم تواضع داشته باشم و خودم رو پایین تر از اون بینم

او را آبرومندتر از خودم در درگاه خداوند فرض کنم

ولی در ظاهر باید با علو و استعلا امر و نهی کنیم و این ها منافاتی با هم ندارد

نکته بعدی موارد حُرمت یا عدم جواز امر به معروف و نهی از منکر هست

یک جاهایی ما حق امر به معروف و نهی از منکر نداریم

یا اینطور بگیم که بعضی از امر به معروف و نهی از منکر ها یک جورایی حرام میشن!

یعنی غلط میشن!

سه تا از مهم ترین هایش را می گوئیم

۱- **جایی که علم به معروف و منکر نداریم** (شرط اول از چهار شرط وجوب)

وقتی "یقین" نداریم که این کار گناه است،

نه فقط امر به معروف و نهی از منکر واجب نیست

بلکه جایز هم نیست

چون ایذاء مومن داره، هتک حُرمت مومن داره، بی احترامی می کنیم

و در واقع اذیت میشه

پس جایی که از حرام بودن کار "مطمئن" نیستیم، حق تذکر نداریم

۲- در جایی که ما به آخف درجه اکتفا نکنیم

مثلا اگر تذکر لسانی میدادیم کافی بود و جواب میداد،

بجاش زدیم در گوشش

همه مراجع می گویند که این کار "حرام" است

مثلا اگر گناهِ علنیِ اون فرد رو جلوی ۳-۲ تا از دوستانش بهش تذکر می دادم خودش

رو جمع و جور می کرد

ولی او مدم جلوی ۲۰۰ تا از رفیقاش گفتم،

جلوی همه ی نماز گزاران مسجد گفتم،

دادم اخبار و سایت ها و... اعلام کردن، آبروش رفت

در حالیکه به کمتر از این هم جواب حاصل میشد

با ایداء و اذیت کمتر از این هم جواب حاصل میشد

این هم یکی از موارد حُرمت امر به معروف و نهی از منکر هست

۳- یکی دیگر از موارد حُرمت امر به معروف و نهی از منکر هم بحث "مفسده اهم" هست

که اگر گناه کوچک باشه ولی مفسده ی تذکر ما خیلی زیاد باشه

هم برای خودمون و هم برای دیگران خیلی خطر داشته باشه

در اینجا هم امر به معروف و نهی از منکر "حرام" است

بر گرفته از بیانات استاد علی تقوی (مدرس برجسته حوزه و دانشگاه)

کاری از مرکز تخصصی آموزش و احیای واجب فراموش شده

www.Aamerin.ir

سایت آمرین:

@aamerin_ir

آدرس کانال در پیام رسان های داخلی:

aamerin_ir

صفحه اینستاگرام:

Aamerin

کانال آپارات:

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

فایل نوشتاری دوره مقدماتی احکام امر به معروف و نهی از منکر

" احکام فراموش شده " استاد علی تقوی

جلسه هجدهم: نکات ۲۹ الی ۳۲

نکته ۲۹: اقنا علمی گناهکار یا فقط تلنگر

نکته ۳۰: آیا يك بار تذكر دادیم کافی است؟

نکته ۳۱: بحث عسر و حرج

نکته ۳۲: تبلیغ و ترویج امر به معروف و نهی از منکر هم واجب است

آیا ما وظیفه داریم برای گناهکار سخنرانی کنیم و او رو قانع کنیم و به اشتباهش پی

بیره و بپذیره و اعتقادش عوض بشه؟

یا اینکه صرفاً وظیفه ی ما یک تلنگر و تذکر است؟

بعضیا میگن که آقا ما در مورد فلان معروف یا فلان منکر اینقدر سواد نداریم که اگر از ما پرسن چرا این رو گفتی؟ چرا این واجبه و چرا این حرامه؟ نمی تونیم باهاشون بحث کنیم و جواب بدیم و قانعشون کنیم، در بحث کردن کم میاریم

اولاً خوبه که ما اطلاعات علمی و دینی مون رو زیاد کنیم

ثانیا آمر به معروف و ناهی از منکر وظیفه ندارد که حتما اعتقادات فرد مقابل رو هم درست کنه

اصلا در امر به معروف و نهی از منکر ما دنبال حفظ ظاهر جامعه هستیم

البته به طور حداقلی!

إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا وَإِمَّا كَفُورًا

*یا مثلا در آیه ۱۶۴ سوره اعراف که می فرمایند: ما تذکر مون رو میدیم برای اینکه عذری پیش خدا داشته باشیم و واجمون رو انجام داده باشیم، شاید هم تقوا پیشه کنند

اما اینکه اون فرد پیروی میکنه یا نمی کنه

اعتقاداتش رو تغییر میده یا نمیده

رفتارش رو تغییر میده یا نمیده

این دیگه به ما مربوط نیست

قرار نیست که ما وایسیم همه سوالات شرعی شون رو جواب بدیم و...

ما یک تلنگر می زنیم که مثلا خانم محترم حجاب واجبه!

یا مثلا آقای محترم قمار بازی نکن!

دادش گلم این طلا برای شما حرامه!

آقای عزیز وضو میگیری اون آب رو هم ببند، اسراف میشه، بین چقدر آب داره هدر میره!

حالا اون بخواد بیاد بحث کنه که چرا؟ دلیل شما چیه؟ بیاین برای من اثبات کنید!

نخیر، اینقدر کتاب و رساله و مقاله و سی دی و سخنرانی و... هست بره گوش بده

بره مطالعه کنه و جواب بگیره

ما مسئول پاسخگویی به همه سوالات علمی و فقهی مردم نیستیم که!

مگر من در همه مسائل متخصص هستم؟ خودش بره تحقیق کنه و پیدا کنه

ما وظیفمون یک تذکر اولیه هست که بگیریم و بریم

بعضیا میپرسن و میگن ما یک بار تذکر بدیم کافیه؟

نه، شما اگه فردا هم دوباره گناه رو دیدید باید دوباره تذکر بدید

مثلا الان گفتم آقا غیبت نکن، دوباره یک ساعت دیگه میبینم داره غیبت میکنه، دوباره با اشاره و...

نهی اش می کنیم و دوباره تذکر میدیم

اینطوری نیست که ما چون یکبار گفتیم آزمون ساقط هست

دوباره گناه رو میبینید باید تذکر بدید

تکرار اثرگذار و شکننده هست مثل قطره قطره آب که گاهی میبینیم سنگ رو سوراخ میکنه

پس یکبار گفتن کافی نیست

البته، بهتر از اینکه شما ۱۰ بار تذکر بدید این هست که

از ۱۰ نفر بخواین هر کدام یکبار تذکر بدن!

از ۵ نفر بخواین هر کدام یکبار تذکر بدن!

۳ نفر، هر کدام یک بار تذکر بدن!

اثرش بیشتر از اینه که شما یک نفر، ۱۰ بار تذکر بدید

* ما می خوایم به این نکته برسیم که امر به معروف و نهی از منکر رو هم باید خودمون انجام بدیم

* و هم باید به مومنین دیگر یاد بدهیم و اون ها رو هم مجبور کنیم که امر به معروف و نهی از منکر رو انجام بدهند

و اثربخشی اش هم در جامعه بیشتر بشه

بعضیا میگن که آقا ما از صبح تا شب ۴۰۰ تا گناه می بینیم

پس باید کار و زندگی رو ول کنیم و شروع کنیم صبح تا شب به مردم تذکر دادن

نه، گفتیم که بحث عسر و حرج هم مد نظر مراجع تقلید هست

میگن اون مقداری که امکانش رو داری، اون مقداری که میتونی، اون مقداری که

وَسِعْتَهُ

*یکی میگه آقا من روزی ۴ تا دونه تذکر میتونم بدم

*یکی میگه من ۱۰ تا تذکر می تونم بدم

*یکی میگه من ۲۰ تا تذکر هم بدم سختی ای برام نداره

*یکی میگه مثلا اگه من دارم این طرف خیابون راه میرم بینم اون طرف یک گناهکار داره میره،

اگه بخوام از این طرف خیابون برم اون طرف خیابون و تذکر بدم، این برام عسر و حرجه، خب

عیبی نداره شما مثلا همین طرف رو تذکر بده

*ولی مثلا یکی میگه من برم اون طرف خیابون و برگردم هم برام عسر و حرج نیست و برای

تکلیف و وظیفم بیشتر از این ها ارزش قائلم

این برعهده ی خود مکلف هست که عسر و حرج برایش تا کجا تعریف بشه

ولی انتظار میره که

یک آدم معمولی، یک مسلمون، یک نماز خون، یک بچه شیعه خوب، یک بچه سنی خوب، یک آدمی که اهل اسلام هست (چون در فقه اهل سنت هم امر به معروف و نهی از منکر واجب هست و

از مصادیق وحدت شیعه و سنی هست)

دیگه روزی ۳-۲ تا تذکر رو بده!

مثلا روزی ۳۰۰-۲۰۰ تا گناه داره میبینه، ۵-۴ تا رو تذکر بده،

اونقدری که توانایی داره

پس لازم نیست ما شروع کنیم و صبح تا شب به همه مردم تذکر بدیم

استفتائی از مقام معظم رهبری و تعدادی از مراجع عظام تقلید انجام دادیم و سوال اینطور نوشته شده بود که:

آیا تبلیغ و ترویج امر به معروف و نهی از منکر هم واجب است؟ یا فقط انجام آن واجب است؟

پاسخ مقام معظم رهبری:

همانگونه که امر به معروف و نهی از منکر با وجود شرایط و حفظ مراتب و وظیفه مکلفین می باشد، ترویج و تبلیغ این فریضه مهم اساسی و حیاتی برای کسانی که این فریضه را ترک کرده اند و یا نمی دانند، **واجب است**.

بقیه مراجع هم جواب هایی شبیه به این دادند و فرمودند که بله "فریضه" است، بله "واجب" است

*** یعنی اینکه انجام امر به معروف و نهی از منکر

یک واجب است

و ترویج و تبلیغ امر به معروف و نهی از منکر بین مومنین و احیا کردن این فریضه بین

مردم و بیدار کردن مردم از این خواب غفلت و فراموشی نسبت به این واجب هم

یک واجب دیگری هست***

همه باید امر به معروف و نهی از منکر را به یکدیگر یادآوری کنند و در واقع همدیگر را امر کنیم
به امر به معروف و نهی از منکر

بگید آقا چرا شما تذکر نمی دید؟ اینجا باید شما امر و نهی کنید!

و این مطالبی که در این دوره آموزشی یاد گرفتید را هم حتما شروع کنید و در جامعه منتشر
کنید، روی سی دی رایت و تکثیر کنید و در اختیار دیگران قرار بدهید

یک کتاب هم معرفی کنیم، یکی از مختصرترین و مفیدترین کتاب هایی که در مورد احکام امر به
معروف و نهی از منکر به همت جنبش حیا تألیف شده کتاب "احکام فراموش شده" هست.

برگرفته از بیانات استاد علی تقوی (مدرس برجسته حوزه و دانشگاه)

کاری از مرکز تخصصی آموزش و احیای واجب فراموش شده

www.Aamerin.ir

سایت آمرین:

@aamerin_ir

آدرس کانال در پیام رسان های داخلی:

aamerin_ir

صفحه اینستاگرام:

Aamerin

کانال آپارات: